

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академичната длъжност “ПРОФЕСОР”
по научната специалност 4.4 Науки за Земята (Регионална геология)
обявен в „Държавен вестник”, бр. 63 / 30.07.2021

Кандидат: *доц. д-р Янко Станчев Герджиков, Геолого-географския факултет,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“*

Член на Научното жури: *проф. д-р Ирена Минчева Пейчева, Геологически институт, БАН*

1. Обща характеристика на кандидата и на представените материали

Единственият кандидат по обявения от Геолого-географския факултет (ГГФ) на СУ “Св. Климент Охридски“ конкурс за заемане на академичната длъжност “ПРОФЕСОР” по научна специалност 4.4 Науки за Земята - Регионална геология е доц. д-р Янко Герджиков. Той е добре познат на геоложката общност в България оригинален изследовател. Цялата му професионална биография е свързана със Софийския университет, по мой спомен участващ в органите на управление на ГГФ още от студентските си години. За участие в настоящия конкурс доц. Герджиков е представил общо 80 статии, от които 47 извън списъка за заемане на длъжността „доцент” (през 2007 г.) и още пет включени от НАЦИД за признаването на длъжността „доцент“ (август 2020 г.) според изискванията на показател «В» от новия Закон за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане. В подадените за конкурса документи кандидатът е включил допълнителни статии в критерий «В», като точките по показателя (186) значително надхвърлят изискуемите 100 точки. В същия стил са и доказателствените материали по показател «Г» със статии и глави от монографии, позволяващи «преизпълнение» на показателя (323 при минимално изискуеми 220 точки).

Ще анализирам само статиите и научните съобщения след придобиване на научното звание „доцент“ , тъй като те отразяват разширяването на научните му интереси и работата му както с утвърдени през годините екипи, така и с новосъздадени. Публикациите на доц. Герджиков са основно в български списания: Списание на българското геолошко дружество, *Geologica Balcanica*, Годишниците на Софийския и Минно-геоложкия университет, Геология и минерални ресурси. Някои от тях са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация повече от 30 години (*Geologica Balcanica*), други от скоро (Списание на българското геолошко дружество). Очевидно Янко Герджиков целенасочено е изборал да споделя вижданията си за геологията на България в тях, за да бъдат достъпни на първо място за българските геолози. От 2010 година публикува все по-често и в международни списания с импакт фактор – общо 14 статии в списания като *Gondwana Research*, *Journal of Structural Geology*, *International Geology Review*, *Chemical Geology*, *International Journal of Earth Sciences*; в 7 от тях е първи или втори автор.

Импактът на представените от доц. Герджиков публикации може да се оцени от цитиранията им; в представената справка те са отново в количество позволяващо надхвърляне на изискуемия минимум (168 при минимум от 100 точки), въпреки че списъкът на цитиранията не е пълен (напр. при една от включените статии са посочени 2 от 31 цитата, болшинството в международни списания с импакт фактор). Индексът му на Хирш според SCOPUS е 6.

През 14-те години след хабилитирането Янко Герджиков е участвал в 10 научни и научно-приложни проекти, като е ръководил 2 от тях. Те са финансирани от ФНИ (4), МОН (1), МОСВ (1), МРРБ (1), НЕК ЕАД (1), National Geographic Early Career Grant (1)

и Геотехмин ООД (1). Прави впечатление разнообразната им тематика и насоченост на изследванията към различни райони на България: първоначално високометаморфните комплекси на Сакар-Странджанската зона и Родопския масив, след това Балканската зона и Централното Средногорие. Трябва да отбележа и създадените контакти и успешната работа с държавни институции и частни фирми.

Още в първите години след хабилитирането си Янко Герджиков е ръководил докторант, който е защитил успешно дисертацията си през 2010 г. (Елеонора Балканско - в момента гл.ас. в катедрата по Катедра геология и палеонтология на Геолого-географски факултет). Обобщавайки информацията, кандидатът е покрил и надхвърлил изискуемия минимум и по критерий Е (200 при минимум от 150 точки). Подадените материали го представят като активен изследовател със свой облик и стил, работил с много български екипи и нарастващ брой международни изследователски екипи.

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Основните научни интереси на кандидата са свързани със структурна геология и тектоника, с регионална геология и картиране, оценка на геоложкия риск, с приложение на ГИС и мобилни устройства при картиране и проучване на полезни изкопаеми. Последните бих отнесла и към научно-приложните му интереси. Положително оценявам създаването на контакти с министерства и извършването на геоложки изследвания с полза за държавата и обществото, въпреки невъзможността резултатите да се публикуват в международната геоложка литература, с което да се увеличи тяхният научен импакт.

Янко Герджиков участва в обучението на студенти и докторанти по геология. Преподавателската му дейност е доста натоварена – между 300 и 430 часа годишна учебна заетост в периода 2015-2020 г. Лекционните му курсове включват Геология на България (тектоника), Регионална геология, Структурен анализ, Програми за бази данни и ГИС за геолози, Приложение на мобилни устройства в картирането и геоложките проучвания, Геоложката опасност в България, и др. Разработил е самостоятелно 3 курса и е участвал активно в разработването на новата бакалавърска програма Геология и проучване на природни ресурси 2020-2021 г.

Обобщавайки данните по т.1 и 2. се налага заключението, че показателите на кандидата надхвърлят съществено изискванията на Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски” и Препоръчителните критерии (основни и допълнителни) на ГГФ за научно-изследователска и учебна дейност. Работата му надхвърля формалните изисквания на правилника и показва ангажираност с учебната дейност и развитието на млади геолози, съчетавайки детайлна теренна работа със съвременни методи на изследване.

3. Основни научни и/или научно-приложни приноси

Научните и научно-приложните приноси на Янко Герджиков са разделени от самия него в пет тематични направления: I. Строеж на Херцинския и Алпийския ороген на Балканския полуостров; II. Неотектоника и активни разломявания. Морфометрична характеристика на релефа; III. Геоложки риск свързан с проявата на дебритни потоци и наводнения; IV. Геоложки строеж на остров Ливингстън, Антарктика; V. Коментари, нови технологии в геологията, научно-популярни статии. Основните от тях са:

- в направление I: корелиране на високо- и нискометаморфни комплекси в Родопския масив и Балкана, с въвеждане на нови идеи за различни части от разрезите, нови данни за възрастта на скали и структури; изготвяне на карти, отразяващи резултатите от структурните изследвания. Работите му (в колектив) в Балкана и отделянето на Херцински от Алпийски структури са оригинални и според мен определят научния му облик през последните години;

- в направления II и III: комбинирани на структурни изследвания с морфометричен анализ и нискотемпературна термохронология за възстановяване на неотектонската еволюция на части от Балкана и оценка на геоложкия риск; обърнато е внимание на проблемите и риска, свързани с дебритните потоци;

- в направление IV: структурни изследвания и дигитални геоложки карти на райони около Българската антарктическа база, използвани за изграждане на нови виждания за геоложкия строеж;

- направление V: споделям личната оценка на кандидата, изразена в предоставените материали, за «стремеж към научна среда, лишена от плагиатство, недобри практики и несъобразяване с предходните изследвания».

Доцент Герджиков е направил изследванията си достояние на геоложката общественост, тъй като е публикувал или е споделял вижданията си както в публикации, така и на научни форуми. В работите му детайлните теренни изследвания са съчетани с модерни аналитични данни (ГИС, петрографски и изотопни), което придава комплексност на изследванията и техните резултати.

4. Критични бележки и препоръки по представените трудове.

Препоръките ми към работата на Янко Герджиков са основно за увеличаване на международната му активност и публикуването в импактфакторни списания, които, както се вижда и от представените материали, наистина стигат до геолози от цял свят. Това би позволило привличането на колеги с различна експертиза, с които съвместно да разработят нови проекти за България и района. Надявам се като професор да посвети още повече време на изграждането на активна група, която да надмине неговите собствени постижения (в добрите традиции на катедрата).

5. Заключение

Янко Герджиков е оригинален и креативен геолог и изследовател, който напълно отговаря на изискванията на Геолого-географски факултет и на СУ “Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност “ПРОФЕСОР” по научната специалност 4.4 Науки за Земята - Регионална геология, поради което препоръчвам на Научното жури и Факултетния съвет на Геолого-географския факултет да приеме неговата кандидатура.

05.12.2021 г.

Подпис:

(проф. д-р И. Пейчева)